

Handreiking voor de medische dienst: justitiabele met verdenking op coronavirusinfectie

d.d. 27 maart 2020

Dit document biedt handvatten voor hoe te handelen in corona gerelateerde situaties.

Belangrijk: justitiabelen met griepachtige klachten of hoesten moeten niet naar de medische dienst komen!! Beoordeel telefonisch (of digitaal middel) middels triage of een consult nodig is. Als een consult nodig is dan moet deze op cel plaatsvinden. Als betrokkene ook klaagt over koorts neem dan direct de temperatuur en indien ≥ 38 graden, beoordeel dan aan de hand van de andere klachten of betrokkene klachten en symptomen heeft die passen bij een coronavirusinfectie.

Een persoon met klachten en symptomen die passen bij een coronavirusinfectie is:

Een persoon met:

Koorts* (ten minste 38 graden Celsius)

én

ten minste één van de volgende respiratoire verschijnselen: hoesten, kortademigheid.

* Of koortsig gevoel bij ouderen, aangezien zij niet altijd koorts ontwikkelen. Ook een immuungecompromitteerde patiënt met luchtwegklachten, die aan de epidemiologische criteria voldoet, kan laagdrempelig getest worden op SARS-CoV-2.

Samengevat:

Bij griep of hoesten of kortademigheid → niet naar medische dienst
 → telefonische/digitale triage
 → consult op cel
 → neem de temperatuur
 → beoordeel of justitiabele bij coronavirusinfectie passende klachten heeft

Testbeleid zorginstellingen

In het algemeen geldt dat de GGD buiten het ziekenhuis, personen alleen test indien er een verhoogde kans op een ernstig beloop bestaat en wanneer dit consequenties heeft voor de behandeling door de arts.

Voor zorginstellingen bestaat er een aangepast testbeleid. In zorginstellingen wordt getest om introductie van het coronavirus in de instelling vast te stellen. Dit is van belang voor het beleid in de instelling.

Meestal volstaat het dan om bij 1 of 2 personen diagnostiek in te zetten.

Vanwege de bijzondere omstandigheden in inrichtingen is het van belang te weten wanneer er introductie van het coronavirus in de inrichting heeft plaatsgevonden. Daarom moet de arts bij een eerste daadwerkelijke verdenking overleggen met de GGD over het testen van de justitiabele. Bij een door een test bevestigde infectie hoeven de eventuele contacten van de besmette persoon, die ook symptomen ontwikkelen, NIET meer getest te worden.

Meldkamer

De medische dienst moet de meldkamer instrueren wat te doen bij oproepen van justitiabelen wegens klachten van hoesten en kortademigheid buiten kantooruren.

Aandachtspunten voor het management

Zodra bekend is dat een justitiabele of medewerker besmet is met het coronavirus en op cel of thuis wordt geïsoleerd moet de directie alle medewerkers en justitiabelen over de vastgestelde besmetting informeren (anoniem) en het beleid uitleggen. Er moet worden uitgelegd dat ziek worden zelfs met de huidige maatregelen niet volledig is te voorkomen. Vertel medewerkers niet ongerust te zijn na contact met een zieke justitiabele of collega. Vele Nederlanders zullen besmet raken en de ziekte verloopt bij de meesten met milde klachten.

De medische dienst (arts) adviseert het management de volgende situaties als bijzonder voorval te melden bij het management (lijnverantwoordelijkheid):

- Justitiabele met coronavirusinfectie bevestigd door een test

Hieronder staan situaties die duidelijk maken hoe je moet handelen.

Er zijn vier situaties:

Situatie 1: (mogelijk) Besmette justitiabele = Justitiabele met klachten die passen bij een coronavirusinfectie eventueel bevestigd door een test

Situatie 2: Justitiabele met griepachtige klachten of hoesten en temperatuur < 38 graden

Situatie 3: Celgenoot van justitiabele met klachten die passen bij een coronavirusinfectie (wel en niet bevestigd door een test)

Situatie 4: Contacten (niet celgenoten) van justitiabele met een coronavirusinfectie bevestigd door een test

Situatie 1: (mogelijk) Besmette justitiabele

=Justitiabele met klachten passend bij eencoronavirusinfectie eventueel bevestigd door test

Een justitiabele moet beschouwd worden als besmet met het coronavirus als de arts dit als (werk)diagnose gebruikt (eventueel bevestigd door een test) en het beleid hierop afstemt.

De gezondheidstoestand van de besmette justitiabele wordt beoordeeld door een verpleegkundige en/of een arts (zie bijlage 1: Stroomdiagram Justitiabele verdacht voor coronavirusinfectie) en aan de hand hiervan het beleid bepaald.

De justitiabele wordt in een éénpersoonscel geplaatst en contacten worden tot een minimum beperkt. Zie voor meer informatie het protocol 'isolatie binnen de inrichting' en de informatie over zuinig gebruik van persoonlijke beschermingsmaterialen.

De justitiabele wordt geïnformeerd wat de "isolatie" betekent zie Informatieblad voor justitiabelen: "Besmet met corona. Wat betekent dat voor U"

Justitiabele < 70 jaar zonder comorbiditeit

Een justitiabele < 70 jaar zonder comorbiditeit kan in een éénpersoonscel in een inrichting verblijven zonder 24/7 medisch personeel. Per geval moet worden bekeken of isolatie buiten de inrichting/instelling een optie is wat betreft de straf of maatregel, veiligheid en iemands thuissituatie.

Justitiabele >70 jaar of < 70 jaar met comorbiditeit

Personen >70 en personen met comorbiditeit kunnen zeer snel verslechteren, dit gebeurt meestal binnen 5 dagen nadat de klachten zijn begonnen. Per geval moet bekeken worden of isolatie buiten de inrichting een optie is mits dit mogelijk is wat betreft veiligheid, straf en de situatie buiten de inrichting. De gezondheidstoestand van deze risicogroep kan snel verslechteren daarom is het belangrijk deze te monitoren. De NHG-standaard geeft niet aan met welke frequentie dit moet gebeuren. De belangrijkste symptomen voor verslechtering zijn een versnelde ademfrequentie, kortademigheid en dalende zuurstof saturatie (zuurstofgehalte in het bloed).

Algemeen beleid bij justitiabele met klachten die passen bij een coronavirusinfectie

Een (mogelijk) besmette justitiabele wordt gecontroleerd door de medische dienst. De medische dienst beoordeelt de gezondheidstoestand en het verwachte beloop van de ziekte. Dit is met name van belang bij het einde van de dienst.

De medische dienst zorgt ervoor dat de leefafdeling weet hoe zij moeten omgaan met een justitiabele met ziekteverschijnselen zodat zij weten hoe te acteren als een justitiabele zich meldt met klachten.

Indien een justitiabele tijdens avond-, nacht- of weekenddiensten klachten heeft en hier melding van maakt bij de aanwezige medewerker, en er is geen medische dienst aanwezig, dan moet te allen tijden de ANW arts benaderd worden. Hiervoor gelden de normale procedures.

Als sprake is van een situatie waarin de inrichtingsarts beoordeelt dat sprake is van een coronavirusinfectie, maar geen opname in een regulier ziekenhuis nodig is, maar wel van een situatie waarbij 24-uurs zorg noodzakelijk is, kan contact worden opgenomen met het Justitieel Centrum voor Somatische Zorg. Hier is een afdeling vrijgemaakt voor justitiabelen met klachten die mogelijk duiden op een coronavirusbesmetting.

Als richtlijn voor overplaatsing naar het JCvSZ geldt dat de justitiabele bij wie Covid-19 is vastgesteld, behoort tot de risicopopulatie:

1. ≥ 70 jaar **òf**
2. < 70 jaar met comorbiditeit (die normaliter ook leidt tot noodzaak Influenza-vaccinaties) **en**

- Klinische achteruitgang die 24 uren medische zorg noodzakelijk maakt, maar waarbij nog géén noodzaak tot ziekenhuisopname is, **en**
- Ademhalingsfrequentie $24 - 30/\text{min}$ (gemeten in rust), of
- Zuurstofsaturatie $90 - 92\%$ (afhankelijk van saturatie buiten virale infectie om)

Algemeen geldt dat overplaatsing naar JCvSZ is aangewezen bij alle andere gedetineerden waarbij sprake is van dusdanige klinische achteruitgang die 24 uren medische zorg noodzakelijk maakt.

Er mag geen sprake zijn van behandelbeperkingen.

Let op: opname geschiedt uitsluitend na overleg tussen de inrichtingsarts en JCvSZ arts! Het JCvSZ kent ook exclusiecriteria. Als sprake is van de situatie waarbij de benodigde zorg noch in de justitiële inrichting noch in het JCvSZ geleverd kan worden, geldt de normale procedure voor opname in een regulier ziekenhuis.

Zodra geen 24-uurs zorg meer nodig is, wordt de justitiabele teruggeplaatst naar de justitiële inrichting waar de justitiabele vandaan kwam. Dit om de beperkt beschikbare bedden zo efficiënt mogelijk in te kunnen blijven zetten.

De celgenoot wordt in een éénpersoonscel geplaatst. Voor het verdere beleid zie scenario 3: Celgenoot van besmette justitiabele.

Er wordt nagegaan bij welke activiteiten de justitiabele betrokken is geweest terwijl hij/zij al klachten had. Heeft de justitiabele niet eerder klachten gehad, bekijk dan bij welke activiteiten de justitiabele betrokken was op de twee dagen voorafgaand aan de diagnose.

Het is in het huidige stadium waarin de uitbraak van het coronavirus zich bevindt, niet meer zinvol lijsten te maken van iedereen die in contact is geweest met de besmette persoon. In de informatiebrief aan medewerkers en justitiabelen moet worden vermeld op welke dagen en bij welke activiteiten mensen in contact kunnen zijn geweest met de besmette persoon. Het advies aan de medewerkers en justitiabelen die mogelijk in contact zijn geweest met de besmette persoon is: zelf in de gaten houden of je hoestklachten of kortademigheid en koorts ontwikkelt.

Situatie 2: Justitiabele met griepachtige klachten of hoesten en temperatuur < 38 graden

Een justitiabele wordt niet beschouwd als besmet met het coronavirus dus moet niet als zodanig behandeld worden. Dit betekent dat er geen gebruik gemaakt mag worden van persoonlijke beschermingsmiddelen. Deze moeten echt gereserveerd worden voor justitiabelen die wel aan de casusdefinitie voldoen. Het advies is deze justitiabele preventief op cel te houden met een individueel programma tot dat hij/zij 24 uur klachten vrij is.

De celgenoot van de justitiabele hoeft vanuit medisch oogpunt niet te worden overgeplaatst naar een andere cel maar het kan nodig zijn om beheersmatige redenen. Een hoestende justitiabele kan voor veel onrust bij medejustitiabelen en personeel zorgen.

Situatie 3a: Celgenoot van justitiabele met klachten die passen bij een coronavirus-infectie (niet bevestigd door een test)

De celgenoot van een mogelijk besmette justitiabele wordt indien mogelijk op een éénpersoonscel geplaatst, echter niet in isolatie zolang deze geen klachten heeft. De justitiabele wordt niet als besmet beschouwd en er zijn geen persoonlijke beschermingsmaterialen nodig.

Betrokkene wordt 2x daags gecontroleerd op klachten en koorts tot 2 weken na het laatste contact met de besmette justitiabele.

Zolang de betrokkene klachten vrij is kan de betrokkene deelnemen aan het normale dagprogramma en zijn geen persoonlijke beschermingsmaatregelen nodig.

Als betrokkene griepachtige klachten, hoestklachten of koorts ontwikkelt, moet de justitiabele direct op cel blijven en moet beoordeeld worden of betrokkene klachten heeft die passen bij een coronavirusinfectie naar het oordeel van de arts geïsoleerd moet worden met in achtname van beschermingsmaatregelen. Heeft betrokkene alleen klachten van griep of hoesten dan moet betrokkene op cel blijven met een individueel programma totdat hij/zij 24 uur klachten vrij is. De contacten worden zoveel mogelijk beperkt, de algemene hygiëne maatregelen worden in acht genomen en afstand tot anderen gehouden.

Situatie 3b: Celgenoot van justitiabele met besmetting met het coronavirus welke is bevestigd door een test.

De celgenoot van een bewezen besmette justitiabele wordt op een éénpersoonscel geplaatst. Bespreek met de GGD de leefregels wat betreft deelname activiteiten en contacten.

Betrokkene wordt 2x daags gecontroleerd op klachten en koorts tot 2 weken na het laatste contact met de besmette justitiabele.

Situatie 4: Contacten (niet celgenoten) van justitiabele met een coronavirusinfectie bevestigd door een test

Medewerkers en justitiabelen (uitgezonderd celgenoten) die in contact zijn geweest met een besmette justitiabele moeten zelf in de gaten houden of ze hoest/griepklachten en/of koorts ontwikkelen.

Medewerkers (die fysiek nodig zijn in de inrichting) met griep/hoest klachten maar geen temperatuur > 38 graden kunnen gewoon doorwerken.

Medewerkers met hoestklachten EN temperatuur ≥ 38 graden moeten thuis blijven en zo nodig de huisarts raadplegen

Justitiabelen met griep/hoestklachten en temperatuur < 38 graden zie situatie 2.

Justitiabelen met hoestklachten met temperatuur ≥ 38 graden zie situatie 1.